
төрланаш тўнгалмыштым шижиныт, очыни. Тылеч вара А.Яйцов шканже пенгыде мутым пуэн: айдемын кумылжым нөлтышө эм — сылне сем, тугеже черле, сусыр, илалше ең-влакым гармонь йўк йол ўмбақ шо-галта. Тудын поян репертуаран шкет шоктымo концертшым эмлывер ден школлаште, санаторий ден каныме пёртлаште, библиотекрылаште шўм шулен колыштыныт. Совым рўж кырен ужатымышт тудлан эн кугу куан, шерге пөлек.

...Черетан фуршет манмет годым кенета гармонь футлярым ваче гоч сакен, палыме семмастар толын пурыш. Ўстел коклаште верым налын шуктыш але уке, вигак футлярым почын, гармоньжым шўды-рен луктын шокташ пиже. Эн ончыч курықмарла сем йонгалте, вара моло кундемлаште илыше шочмо калыкнан куштымo, мурымo сем поянлыкышкыже кусныш. Шкеже мура. Сылнын, моторын, лыжган. Пайрем утыр веле талышна.

Жапым муын, Арсений Арсеньевич деч йодаш вашкем:

— Тиде кум тўжем шымшўдo кумшо поро кумыл шоктымeт мо?

— Уке, тачысыже ты чотыш ок пуру. Банкет, фуршет манмаштет лиймым шотлымаш уке. Вет калык такшат поро кумыл, весела ваш-лиймашыш погынен. Мый йўаш, кочкаш, сийланаш огыл толам, а пайремлан у тўсым пуымаш — мыйын пашам.

Дўмгече

Анатолий
Тимиркаев

Сибиряк, да земляк

Писатель Валерий Якимовлан — 60 ий

Тудо — сылнымутын тўрлө жанржым сорлык-лен моштышо мастар. Пьесе ма, повесть, поэме я почеламут — чылажат устан лектеш. Ынде, лу ий утла лиеш, марий мландыште ок иле, пашам мўндыр Ямал-Ненец автономный округышто ышта.

Валерий (Валериан) Александрович Якимов Волжский район Карай ялеш 1955 ий 9 январьыште шочын. Отымбал кыдалаш школым тунем лекмеке, 1972-1977 ийлаште шинчымашым Марий кугыжаныш университетыште пога. Туштак сылнымут кружокын чолга еңже лиеш. А почеламутым эше школышто тунеммыж годымак возаш кумылангын. Кузе от кумылан, кунам изаже-влак — Николай ден Виктор — «Ончыко» журналыште, тыгак «Марий коммуна» да район газетлаште шке поэзий саскаштым луктын шогеныт.

Университет деч вара Валерий Александрович «Призыв» (Шернур), «Передовик» (Звенигово) район газет-влакын пашаенгышт лиеш. Умбакыже тудын журналист корныжо Йошкар-Олашке шуйна, «Марий коммуна» ден «Марийская правда» газетлаште корреспондент сомылым шукта. Кызыт Ямал-Ненец автономный округысо Яр-Сяле по-

---

сёлкышто ила, Ямал районысо «Время Ямала» газетын тўн редактор-жылан ышта.

В.Якимовын икымше мурпогыжо «Волгенче парча» лўман тўшка сборникыште (1981) лектеш. Вара «Пагыт вўршер» поэзий книгаже (1987) ош тўням саламла. Тушко почеламут-влак дене пырля «Шагат» да «Кару» поэмыже-влак пуреныт. Умбакеже йоча-влаклан возымо «Кинда-кунда» пьесе сборникыште (1991) савыкталтеш. 1993 ийыште «Титак» повесть да ойлымаш-влак книгаже лектеш. «Шагат» драмыжым Марий самырык театрат шынды (1995). Валерий Якимов 1999 ий гыч Россий писатель ушем член.

Ончылно ойлышна, тудо ынде лу ий утла Сибирьыште ила, пашам ышта. Шочмо кундемышкыжат чўчкыдын толын коштеш, ончыкылык усталык шонымашыжат кугу, сандене ме Валерий Александрович Якимовлан пентгыде тазалыкым, Юл гай шарлыше шонымашым ятыр книгашке шындараш тыланен кодына.

Поэзий

Валерий
ЯКИМОВ

Кинде муро

Почеламут аршаи

Костенечым темен кумыл комдышыш,
Август тольо, волгалт той-шышталгын.
Чон шижеш, нурын онг лачак омдышо,
Шочшын тўрвым вуча туалгын.

Тургым пагыт тарватыш озанлыкым,
Шурно верч ик енг гай таваданшым.
Шуйыш кажне шке илыш касалыкым —
Ўмыр шўртё огеш лий товангше.

Кид ўшанлын кия штурвалыште,
Шўм мотор ден ушнен ик вўршерыш.
Лай мардеж пўтырналтын урвалтышке...
Кинде муро йонгалте, йыр шергылт.

* * *

Шўм-чон вургыж вучен тиде кечым,
Йўдымат тургыжланыш Миклай:
Сўрыш омо йомартле игечым,
Кудыр денже мардеж модо, лай.

А эрлашын тўшак гыч — комбайныш,
Изинек пешак палыме вер:

Ача мogyрышкак эрге тайныш,
Кеч пурак деч аван темын шер.

Шарналтеш, кенежлан омым кўрышт,
Йўд-кечет нур ўмбалне ача:
Кас толмешке ончен пасу тўрыш,
Окнаштак нералталын йоча.

Шарналтеш, йўд еда помыжалтын,
Ачан курткым, картузым висен,
Вашкыкталын ньога чыгын жапым —
Кугыенлак игечым вурсен.

Шарналтеш аван ойжо: «Эй, эргым,
Кеч яндар пашам тыйже тунем!» —
«Мый тунемым, пасу дечын шергым
Кычалаш ышат шоно чонем».

Тый, ава, ончалаш нурыш вашке —
Эргыч таче тўнялан оза:
Элын патыр историй книгашке
Шке геройло строкажым воза.

* * *

Толкыналт йога нур комбайн онгыш...
Пич кожер гай кышаж ден орва
Тоштыенгла налеш шурным онгыш —
Озыркан деч, шонет, арала.

Кажне савыртышлан корно кўчык,
Пырче нелытым мogyр шижеш.
А шентелне кодеш копна-кўпчык
Йытыран поген налме вакшеш.

Пышкемалтын лектеш кўрго шўлыш:
Комбайнёрын паша пуракан...
Пылыштўн йыр ызга ошымшўлыш,
Ончылгоч курикам тавала.

* * *

Кава сакен ош пылым вуй тураш,
Шонет, тевак пурен кая шунгалтын.
Он тич шўлен, мардеж куржеш тораш —
Чара пасу чарен огеш шогалте.

У кинде дене тичак темын клат.
Тошкем шкеж деке чумырыш каваным.

А идым йыр сарси-влак чиоклат,
Яндарын шийме олымым товандыл.

* * *

Шыже, мотовилым пӧрдыктен,
Пасу мучко писын коштын савырныш.
Очыни, пӧжалте — пӧрт воктен
Той вургемжым шуыш, ялтак самырык.

Он вӱргенчыкшым мардеж ронча.
Шийже веле мландыш, возо кидышке...
Шонго тиде пагыт, поро, чал:
Курымашлык вийже — киндыште.

Ӧрынрак онча каваш у кушкыл,
Вичкыж шӱйжым кечылан шуен:
Чонешташ шона дыр ала-кушко,
Мланде веле колтыжо шуэн.

Нӧргӧ капшым тайыктен кок веке,
Полшынеже мардежат тудлан.
Ал шинчаж ден тӱням ужын веле —
Кушкылын ончалтышшат тулан.

Вуеш налын дыр, молан пӱралтын
Ик вереак комбо гай таваш?
Семынже шудалын ылыш ратым,
Кӧранен онча тугак каваш.

Эх, ораде, умылет мо тидым,
Мландылан кӧра шинчатше ал.
Подылын куатле ылыш вӱдым,
Мланде дене кылдалташ — пиал.

